

Reunió amb la Consellera d'Acció Climàtica, Sra. Teresa Jordà

CMES, 3 de novembre de 2021

LÍNIES D'ACCIÓ PRIORITÀRIES QUE CMES PROPOSA EN LA CONJUNTURA ACTUAL DE LA TRANSICIÓ ENERGÈTICA

1. AVANÇAR EN UN NOU MODEL ENERGÈTIC PER A CATALUNYA

En el context d'Espanya, d'Europa i del Món, cal construir un futur model energètic renovable per a Catalunya que marqui de forma global les necessitats i el paper de cada un dels actors en la seva implementació, per a la qual cosa és essencial una transposició no restrictiva de les Directives Europees sobre les Comunitats Energètiques.

2. PROMOURE ELS COMPORTAMENTS FRUGALS

Ateses les característiques de les energies renovables, no serà possible una transició energètica socialment justa sense un canvi vers un consum frugal, o sigui en base a estalvi i uns usos adequats de l'energia i dels recursos. En una Terra finita cal abandonar el paradigma del creixement continu. Una acció que permetria un estalvi molt gran seria un pla massiu de rehabilitació d'edificis per millorar el seu aïllament tèrmic i reduir així la despesa energètica de les llars i altres edificis en la seva climatització.

3. OBRIR UN PROCÉS D'INFORMACIÓ I DEBAT

La gran transformació i els reptes que comporten l'actual crisi energètica i climàtica requereix obrir un procés d'informació i de debat, especialment des dels mitjans de comunicació públics. En aquest sentit, és estratègic fer arribar les línies generals del nou model energètic a les escoles i centres docents, tot aportant al professorat la informació i formació necessàries. Des de les seves funcions específiques, cal implicar les universitats tant en la formació de les futures classes dirigents com en l'acompanyament del sistema productiu en el canvi de paradigma que implica la transició energètica.

4. PRIORITZAR LA TRANSICIÓ ENERGÈTICA DE LA CIUTADANIA

Cal prioritzar les captacions energètiques per als usos propis de les llars, els serveis, el comerç, les indústries i, de manera especial, les petites i mitjanes empreses i de les administracions. Tot i que aquestes captacions tan sols poden proporcionar entre el 20 i 30% de l'energia usada avui dia, aquesta orientació proporciona dos avantatges essencials: 1. Té un efecte pedagògic potent sobre el nou paradigma i els usos energètics; 2. Augmenta la resiliència d'aquests sectors davant de les previsibles inestabilitats futures.

5. POTENCIAR TOTES LES FONTS ENERGÈTIQUES

De ben segur, el paper de l'electricitat creixerà en el futur sistema energètic renovable, si bé la xarxa elèctrica serà més complexa de gestionar. Tanmateix, els usos tèrmics continuaran tenint una gran importància en les llars, els serveis i en molts processos industrials. Cal, doncs, potenciar la captació d'energia tèrmica de baixa i mitjana temperatura en les llars, els serveis i les indústries en base a captadors solars (directes i de concentració), amb un rendiment superficial millor que la captació fotovoltaica, la necessària gestió de la biomassa (llenya, pellets, gasos renovables) i l'ús de la bomba de calor, totes elles tecnologies sotmeses tan sols a reglaments tècnics.

6. REVISAR ELS PROCESSOS TECNOLÒGICS

Moltes de les auditories energètiques es limiten a disminuir el cost monetari dels usos energètics. L'experiència demostra que una revisió, en un sentit ample, dels processos tecnològics de les indústries, els serveis o el transport combinant aspectes d'eficiència energètica i d'economia circular, poden proporcionar estalvis d'entre el 30 i el 50%. Proponem que, des del Departament d'Acció Climàtica junt amb altres Departaments de la Generalitat, s'endegui una campanya sobre aquest tema, tot establint normes exigents i evitant que les auditories siguin mers tràmits burocràtics

7. ADAPTAR LA XARXA ELÈCTRICA AL PLA TERRITORIAL SECTORIAL DE L'ENERGIA

Caldrà reformar els nòduls de les xarxes elèctriques, especialment les de distribució a 25 kV, per dotar-les de nous punts de connexió. Avui dia, la principal potència de connexió disponible es concentra en la zona metropolitana, on no es disposa de superfícies per a grans parcs fotovoltaics i eòlics (però si moltes captacions petites i mitjanes), mentre que aquesta capacitat de connexió és molt reduïda en les zones menys densament poblades, que paradoxalment disposen de majors superfícies per a les grans unitats de captació. Caldrà ampliar, doncs, els punts de connexió als nòduls de les xarxes de transport (45kV a 400 kV).

8. DIGITALITZAR (MONITORITZAR) LA XARXA ELÈCTRICA

La transició energètica significa passar d'una xarxa radial amb grans generadors síncrons, de gestió robusta, a una xarxa distribuïda amb múltiples generadors asíncrons (parcs fotovoltaics i eòlics), de gestió més complexa. A fi de mantenir l'estabilitat i facilitar la gestió del futur sistema renovable, cal multiplicar els punts de mesura en base a la digitalització de la xarxa.

9. POTENCIAR L'ACCIÓ PÚBLICA

Les transformacions anteriors, necessàries per evitar o mitigar el col·lapse energètic i climàtic, comporten un veritable canvi de paradigma en totes les esferes de la vida humana, canvis que difícilment seran possibles sense una acció pública potents que les aculli i coordini. En aquest sentit, pensem que és un encert la creació d'una empresa energètica pública de la Generalitat, així com empreses públiques en altres nivells de les administracions. En tot cas, cal desenvolupar la idea formulada en l'esborrany del Decret-Llei de crear un òrgan competent en matèria d'energia (L'Agència Catalana de l'Energia) que faciliti els tràmits de cara a la transició energètica avui dispersos en massa entitats de l'Administració. Per aconseguir un impuls potent en una tasca tan urgent, creiem que caldria també preveure línies de crèdit per a la ciutadania decidida a participar activament en la transició.